

RETOURADRES postbus 184 | 2501 CD Den Haag

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de informateur,
mw. drs. E.I. Schippers
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

12 april 2017 | Prioriteiten voor sport en bewegen

Geachte mevrouw Schippers, beste Edith,

In juni 2016 is de Nederlandse Sportraad (NLsportraad) opgericht. De NLsportraad geeft gevraagd en ongevraagd adviezen over sport en sportgerelateerde vraagstukken, aan het kabinet en aan het parlement. Met deze brief brengen wij graag een aantal punten onder de aandacht van u en de onderhandelende coalitiepartijen.

In 2017 concentreert de NLsportraad zich vooral op de advisering van grote sportevenementen. Voorafgaand hieraan heeft de NLsportraad 25 grote - gesubsidieerde en commerciële - sportevenementen geanalyseerd. De analyse wordt binnenkort aan het kabinet en het parlement aangeboden. In de gesprekken die de NLsportraad heeft gevoerd met evenementenorganisatoren én met sportorganisaties, bedrijven, provincies, gemeenten en kennisinstellingen is gaandeweg een breed beeld ontstaan van 'Nederland sportland' inclusief de knelpunten en kansen die zich hierbij aandienen. Op basis daarvan wil de NLsportraad u graag een aantal prioriteiten meegeven voor het nieuwe regeerakkoord.

In deze brief schetsen wij eerst welke goede redenen er volgens ons zijn om (meer) in sport te investeren. Vervolgens signaleren wij een aantal knelpunten in de sport, en ten slotte komen wij met een aantal voorstellen voor het beleid van een nieuw kabinet.

Sport omdat het bindt

Niet je afkomst telt, maar je toekomst. Dat is de boodschap die het kabinet wil uitdragen. Met enige zorg constateren we dat er op meerdere fronten een tweedeling lijkt te ontstaan in de samenleving: op basis van opleiding en inkomen, op basis van leeftijd en gezondheid, en op basis van afkomst, religie en cultuur.

Sport biedt plezier en kansen om te excelleren, voor iedereen. Door middel van sport ontwikkelen onze kinderen zich en leren zij gezamenlijke waarden aan: omgaan met winst en verlies, fair play, discipline, doorzettingsvermogen. Sport is dé ontmoetingsplaats voor alle Nederlanders. Met recht worden de één miljoen vrijwilligers die sport mogelijk maken 'kampioenen' genoemd.

Er zijn meer overeenkomsten dan verschillen tussen Nederlanders. Als er één terrein is waarop tegenstellingen kunnen worden weggenomen, dan is het wel in de sport. In sport stellen mensen zich gezamenlijke doelen; zodra er sprake is van een gezamenlijk doel vervagen verschillen en telt alleen de persoonlijke inbreng - ongeacht ras, status,

DATUM

12 april 2017

ONDERWERP

Prioriteiten voor sport en bewegen

ADRES

Postbus 184
2501 CD Den Haag

TELEFOON

+31 70 340 72 73

E-MAIL

secretariaat@NLsportraad.nl

WEBSITE

www.nederlandse-sportraad.nl

beperking of welk discriminerend gegeven ook. Voor mensen met een beperking legt sport het accent op wat zij kunnen, en niet op wat zij *niet* kunnen. Integratie door sport levert een positief rendement op voor de participatie, cohesie, verdraagzaamheid en veiligheid in de samenleving; reden om sport en bewegen een vaste plek te geven in het integratiebeleid.

Sport omdat het gezond is

Vergrijzing, zorgkosten en arbeidsproductiviteit zijn actuele thema's waarmee ook het komende kabinet te maken krijgt. Het is essentieel dat mensen in goede gezondheid zolang mogelijk zelfredzaam zijn, kunnen deelnemen aan arbeidsprocessen en aan de samenleving.

Een gezonde leefstijl helpt overgewicht en gerelateerde ziektes zoals diabetes en hart- en vaatziekten te voorkomen. Ook bij het verminderen van eenzaamheid, stress en depressie kan sport een belangrijke rol spelen. Bij een gezonde leefstijl is voldoende sport en bewegen elementair. Sport en bewegen opnemen in preventiebeleid levert een enorm rendement op en hetzelfde geldt voor het opnemen van beweegprogramma's in de revalidatie en in de zorg. Tenslotte is er bewijs dat sport en bewegen een positieve invloed heeft op de leerprestaties; reden om tussen sportbeleid en onderwijsbeleid nauwer samen te werken.

Sport omdat het rendeert

We zien kansen om de sporteconomie (1% van het BBP) te vergroten. Dit is nog afgezien van het rendement dat sport en bewegen opleveren via gezondheid en integratie. Bij meer sport en bewegen ontstaat een grotere markt en meer werkgelegenheid. Ook het Nederlandse bedrijfsleven kan verdergaand van sport profiteren door kennis en innovaties om te zetten in producten en diensten die een mondiale afzetmarkt hebben (thans € 1,6 miljard per jaar). Op specifieke gebieden is de kennis over sport op hoog niveau. Nederland kent al een aantal mondiale leiders die zelfs producten leveren voor de Olympische Spelen.

De economische impact van sportevenementen is groot. Uit de analyse van de NLsportraad blijken 14 vergelijkbare sportevenementen samen € 100 miljoen economische impact op te leveren voor de regio (exclusief mediawaarde). Sportevenementen bieden inkomende en uitgaande handelsmissies een prachtig platform voor business to business en topsporters kunnen deuren openen die anders gesloten blijven. De opbrengst van sport en sportevenementen kan nog veel groter zijn als sport een vaste waarde wordt in het economische beleid.

Sport omdat het inspireert

Topsporters en sportevenementen zorgen voor veel entertainment maar zijn ook inspirerend voor mensen, bijvoorbeeld om meer te sporten en te bewegen. Ook het integrerend vermogen van topsport moet niet worden onderschat. Topsport bindt en maakt ons trots, en tijdens sportevenementen kleurt heel Nederland oranje.

Belangrijk is dan wel dat er aandacht is voor talentontwikkeling en het faciliteren van topsportprestaties en dat een ambitieuze kalender tot stand komt van grote,

internationale sportevenementen. Topsport en sportevenementen kunnen meer dan nu het geval is, worden gedragen door sport, overheid en bedrijfsleven samen. Van de rijksoverheid is een actieve rol nodig om een gezamenlijke kalender en partnership tot stand te brengen.

Nederland sportland

Ongeveer 10 miljoen Nederlanders sporten wekelijks: voor hun gezondheid, de gezelligheid, om te presteren of iets leren. Dat doen zij zelf, op school, op het werk of in de buurt bij een van de sportverenigingen (4 miljoen leden) of fitnesscentra (2 miljoen klanten). 74% van de kinderen tussen 6 en 12 jaar oud is lid van een sportclub. 20% van de Nederlanders bezoekt minstens één keer maand een sportwedstrijd of sportevenement en meer dan de helft volgt sport wekelijks via de media. Sport is toegankelijk voor velen en er is haast geen ander thema denkbaar dat Nederland zo bindt als sport: sport als 'belangrijkste bijzaak'.

De NLsportraad constateert dat burgers sport grotendeels zelf mogelijk maken. Circa tweederde van de bestedingen aan sport (€ 6,8 miljard) komt op conto van huishoudens en ruim één miljoen vrijwilligers maken sporten bij verenigingen en evenementen mogelijk. Daarnaast is er een groeiende markt van commerciële sportaanbieders. Toch is overheidssteun onmisbaar. Gemeenten investeren € 1,1 miljard in sportaccommodaties - en daarnaast in de openbare ruimte - om sport en bewegen mogelijk te maken. De sportbegroting van de rijksoverheid (€ 120 miljoen) is daarbij vergeleken zeer bescheiden; hetzelfde geldt voor een vergelijking tussen de sportbegroting en willekeurig welk ander beleidsterrein dan ook.

Knelpunten

De NLsportraad constateert dat de sportdeelname lager is dan gemiddeld onder mensen met een laag inkomen, een lage opleiding, een minder goede gezondheid, een beperking en een migrantenachtergrond. Juist voor deze groepen is sport en bewegen belangrijk en juist bij deze groepen kan het rendement van sport en bewegen (in termen van integratie en gezondheid) aanzienlijk zijn. De NLsportraad constateert 'marktfalen' waar het gaat om sport- en beweegaanbod voor ouderen, chronisch zieken en voor mensen met een beperking en ziet dat er blijvende aandacht nodig is voor de toegankelijkheid van sport voor mensen in armoede.

Over de gehele linie zien we dat Nederlanders veel te weinig bewegen (45% nog geen half uur per dag) en teveel stil zitten (gemiddeld negen uur per dag). Bij kinderen is een trend zichtbaar van fors afnemende motorische vaardigheden. Hoewel opeenvolgende kabinetten het op de agenda hebben gezet, blijft het bewegingsonderwijs in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs achter bij de verwachtingen.

De sportdeelname wordt mogelijk gemaakt door een fijnmazige sportinfrastructuur waarover 86% van de Nederlanders (zeer) tevreden is. Echter, de kwantiteit en kwaliteit van de sportinfrastructuur staan onder druk ten gevolge van vrijwilligerstekorten, afnemende financiële reserves bij sportclubs en de mogelijke gevolgen van de Wet markt en overheid voor gemeentelijke sportvoorzieningen (Bridport arrest). Er zijn investeringen nodig in goed opgeleid kader en een pedagogisch en veilig sportklimaat om de waarde van sport voor integratie en gezondheid vol te kunnen benutten.

De NLsportraad signaleert hierbij dat taken en verantwoordelijkheden van verschillende overheden voor sportbeleid en sportvoorzieningen niet zijn vastgelegd, en dat dit lokaal kan leiden tot onwenselijke situaties. Van andere beleidsterreinen wordt in de sportsector veel regeldruk ervaren. Ook het fiscale klimaat is voor vrijwilligers en verenigingen niet gunstig; hetzelfde geldt voor burgers, bedrijven en andere organisaties die willen investeren in de sport. Op landelijk niveau is meer interdepartementale afstemming nodig en de samenwerking tussen de rijksoverheid en landelijke partners kan worden versterkt (sportsector, bedrijven, andere overheden, zorgverzekeringen, kennisinstellingen e.d.).

Prioriteiten

Wat de NLsportraad betreft kunnen de kansen voor sport beter worden benut en de knelpunten beter worden opgelost als er een *coördinerend bewindspersoon* wordt aangesteld die tijd en aandacht heeft om sport goed aan te haken bij andere beleidsterreinen. Een nieuwe beleidsnota voor sport heeft een *integraal* karakter waarbij sport en bewegen een aantoonbare bijdrage levert aan de integratie en veiligheid, de gezondheid, het onderwijs, en de economie van Nederland. Een actieve rol van de bewindspersoon is nodig om het partnership met andere partijen te vormen en een impuls te geven aan de uitvoering.

De sportbegroting is nu te bescheiden om doelstellingen op grote schaal te behalen. De wezenlijke bijdrage van sport aan andere beleidsterreinen kan reden zijn om de hoogte van de begroting nader te beschouwen. Tegelijkertijd beveelt de NLsportraad aan de sportbegroting goed onder de loep te nemen; inzet is wat de raad betreft om met overheidsmiddelen in te springen bij marktfalen en daarnaast een zo hoog mogelijk rendement te bereiken. Doelmatigheid en doeltreffendheid zijn daarbij de sleutelwoorden.

Wat de NLsportraad betreft zijn prioriteiten voor de komende kabinetsperiode:

- a. het aanstellen van een coördinerende bewindspersoon voor sport en bewegen;
- b. het ontwikkelen van een integrale en ambitieuze beleidsnota voor sport en bewegen; het volledig benutten van de kansen die sport biedt voor (met name) het preventiebeleid, onderwijsbeleid, integratiebeleid en het economisch beleid; van alle betrokken ministeries is een wezenlijke bijdrage noodzakelijk voor het welslagen van deze sportnota;
- c. het smeden van partnership van landelijke partijen bij gezamenlijke doelen, bijvoorbeeld door middel van een sportakkoord; een gezamenlijke evenementenkalender maakt hier onderdeel van uit;
- d. het opplussen en toetsen van de sportbegroting van de rijksoverheid (marktfalen, rendement); het bezien van de rijksbijdrage in verhouding tot de algehele financiering en governance in de sport;
- e. het borgen van de (ongeschreven) publieke taken op het gebied van sport en bewegen, bijvoorbeeld in de Wet Publieke Gezondheid of de Wet maatschappelijke ontwikkeling. Dit is des te prangender als er ten gevolge van het Bridport arrest een aanzienlijke bijdrage voor sport wordt toegevoegd aan het gemeentefonds;
- f. het creëren van een gunstig en eenduidig fiscaal klimaat voor de in cash en in kind investeringen van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen.

De NLsportraad is van harte bereid de komende kabinetsperiode over bovengenoemde punten en andere relevante vraagstukken in de sport te adviseren, op verzoek van het kabinet, het parlement of op eigen initiatief.

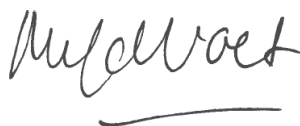
Met de verdere onderhandelingen over het regeerakkoord en de coalitievorming wensen wij u heel veel succes.

Met vriendelijke groet,

Namens de Nederlandse Sportraad,

Michael van Praag
Voorzitter

Mariëtte van der Voet
Secretaris

Cijfers in deze brief hebben wij betrokken van het CBS, SCP, RIVM en het Mulier Instituut.